

Inovace bakalářského studijního oboru Aplikovaná chemie

<http://aplchem.upol.cz>

CZ.1.07/2.2.00/15.0247

Tento projekt je spolufinancován
Evropským sociálním fondem a státním
rozpočtem České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

OKRESNÍ HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA OLOMOUC

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6. Lekce

Úloha státu v tržním hospodářství

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OKRESNÍ HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA OLOMOUC

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace bakalářského studijního
oboru Aplikovaná chemie

Struktura lekce:

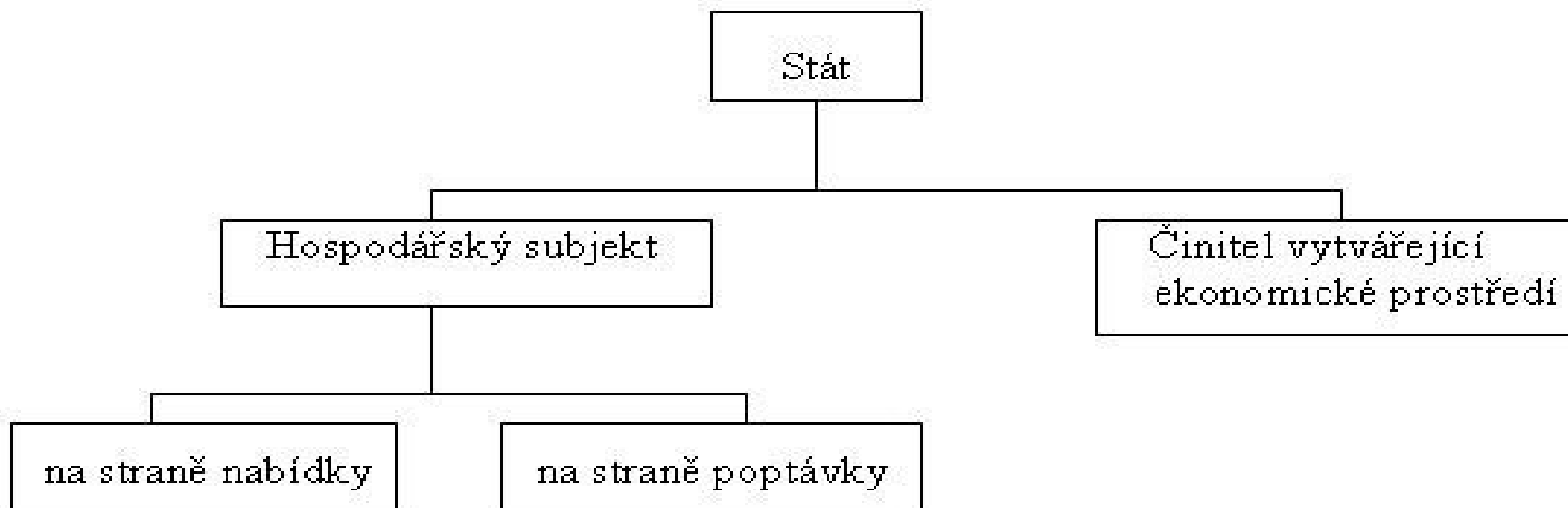
- 6.1 Dvě pozice státu v tržní ekonomice
- 6.2 Stát na straně nabídky a poptávky
- 6.3 Stát jako činitel vytvářející a ovlivňující ekonomické prostředí
- 6.4 Hospodářská politika vlády
- 6.5 Selhávání státu v tržním hospodářství

6.1 Pozice státu v tržní ekonomice

- smíšená ekonomika je charakteristická určitou mírou státních zásahů do tržního hospodářství
- **stát má prostřednictvím svých orgánů nezastupitelné místo** při regulaci tržní ekonomiky

6.1 Pozice státu v tržní ekonomice

Obr. 6 Funkce státu v ekonomice

6.2 Stát na straně nabídky a poptávky

a) stát jako kupující

- tuto funkci plní prostřednictvím státních zakázek:
 - stát může vždycky zaplatit
 - jde o prestižní záležitost pro vybrané firmy, jistá reklama
 - pro vybranou firmu většinou jistota: jde o investice dlouhodobého charakteru

6.2 Stát na straně nabídky a poptávky

a) stát jako prodávající

- stát může podnikat prostřednictvím s. p. a tím může zmírňovat negativní vlivy monopolu na působení tržního mechanismu
- stát podniká v oblastech, které jsou rozhodující pro zásadní funkce státu (bezpečnost země, doprava, výroba energie, komunikace, jaderná energetika)

6.2 Stát na straně nabídky a poptávky

- stát podniká v oblastech, odvětvích, oborech, kde by žádný jiný ekonomický subjekt z důvodu nevýhodnosti nepodnikal – sociální funkce státu

6.3 Stát jako činitel vytvářející a ovlivňující ekonomické prostředí

Míra zásahů státu do ekonomiky:

- vůbec
- výlučné řízení ekonomiky státem (příkazový systém)
- v současné době **smíšené hospodářství** – tj. tržní hospodářství s důležitou úlohou státu v ekonomice

6.3 Stát jako činitel vytvářející a ovlivňující ekonomické prostředí

Hospodářská legislativa státu

- je soubor zákonů, nařízení, vyhlášek a předpisů regulujících hospodářský život v zemi i ve vztahu k zahraničí
- stát svými makroekonomickými opatřeními působí jako regulátor mikroekonomického prostředí (působí na chování firem a domácností)

6.3 Stát jako činitel vytvářející a ovlivňující ekonomické prostředí

Důvody **potřeby státních zásahů** při regulaci tržního hospodářství:

- nutnost pomoci trhu v efektivní alokaci výrobních faktorů i finální produkce
- nutnost zmírnit sociální nerovnosti v rozdělení příjmů (přerozdělování)
- nutnost vystupovat jako ochránce zájmů celé společnosti (ekologie, chráněná území)

6.3 Stát jako činitel vytvářející a ovlivňující ekonomické prostředí

Základní instituce v demokratické společnosti:

- Parlament – je rozhodujícím článkem. Svými zákony vytváří ekonomické prostředí, ve kterém se pohybují jednotlivé subjekty tržního hospodářství. ČR má dvoukomorový parlament: poslaneckou sněmovnu a senát.

6.3 Stát jako činitel vytvářející a ovlivňující ekonomické prostředí

- Vláda – je výkonnou složkou řízení společnosti.
Je řídicí složkou všech státních institucí, ministerstev a úřadů, které provádějí a zabezpečují stání politiku.
- Centrální banka – Česká národní banka

6.4 Hospodářská politika vlády

Je souhrn cílů, nástrojů, rozhodnutí a opatření státu v makroekonomické a v menší míře i mikroekonomické oblasti.

- teoretická hospodářská politika
vychází z určité teorie ekonomie
- praktická hospodářská politika
je reálná hosp. politika, je určitou „korekcí“
původně předneseného vládního programu

6.4 Hospodářská politika vlády

Obecné cíle každé vlády:

- zajištění vnější stability státu
- zajištění vnitřní stability státu

Dva základní směry:

- zajištění stability ekonomiky

vnější - vyrovnaná platební bilance státu

vnitřní - nízké % nezaměstnanosti, nízké %
inflace

6.4 Hospodářská politika vlády

Růst ekonomiky se měří pomocí **makroekonomických ukazatelů:**

v Evropě zejména pomocí HDP (hrubého domácího produktu) buď celkového nebo v přepočtu na 1 obyvatele.

6.5 Selhávání státu v tržním hospodářství

Existují 2 základní příčiny:

- nedokonalé rozhodování státních orgánů
 - informační zpoždění (určitá časová prodleva)
 - politické časové zpoždění (řadu zásahů je třeba předjednat s politickými stranami, aby vznikl určitý „konsensus“ a zvýšila se průchodnost vládního opatření v parlamentu)

6.5 Selhávání státu v tržním hospodářství

- skutečnost, že i když získané údaje a provedená opatření jsou správná, výsledek nemusí být optimální

Je to způsobeno tím, že lidé nemusí reagovat zcela jednoznačně a také některé nástroje nemají zcela jednoznačný dopad.